

Pròiseict Mionc Nan Eilean Siar

Fiosrachadh – An Gearran 2006

Tha Pròiseict Mionc nan Eilean Siar, anns na mìosan mu dheireadh agus tha amas aige airson a chur as dhan a h-uile mionc Ameireaganach bho na h-Uibhistean agus an àireamh a lùghdachadh bho Taobh Deas na Hearadh. Tha am pròiseact air chur ri chèile a thaobh ùidhean glèidhteachais, a mhàin dìon a chumail air slugh na h-eòin a tha cudromach eadar-nàiseanta.

FIOSRACHADH

◆ Air adhart

Tha a' phròiseict air a bhith a' sireadh mionc ann an aiteann far a bheil daoine nan coimhead, a' leantainn seallaidhean sam bith, ann an Uibhist a Tuath agus Beinn a Bhaoghla. Tha an glacadh air Taobh Deas na Hearadh air a bhith anns an oisean air Taobh Sear nan eilean. Chaidh 11 mionc an glacadh air taobh Deas na Hearadh. Ged nach deach mionc sam bith a ghlacadh anns na h-Uibhistean, chunnacas ceithir mionc agus dà lorg-cois. Chaidh iad seo an leantainn le glacadh agus sireadh le coin. Thathar a' moladh gum bi glacadh trom ann nuair a chrìochnaicheas a' phròiseict 31mh latha den Mhàirt. Cuiridh seo casg air mionc sam bith bhon a bhith a' tighinn a-steach a-rithist. Feumar glacadh trom cuideachd sna Hearadh airson a thoirt as mionc nach deach an glacadh anns a' chiad ìre sa pròiseict. Ma chitheas duine mionc bheir fòn don a' phròiseict air 01859 511135.

◆ Luchd-obrach

Tha sia luchd-obrach anns na h-Uistean agus trì anns na Hearadh an dràsta. Anns an t-àm bheag a tha air fhàgail, thèid oidhirp mhòr ann a bhith a' dol thairis ann an canùdh anns na h-Uistean. Cleachdar aimsir mhath airson a dhol a-mach sa bhàta timcheall Caolas na Hearadh.

◆ PhD

Tha Alice Helyar air am fiosrachadh a' sgrìobhadh airson PhD a tha i a' dèanamh air a' phròiseict agus tha i air seo a chuir a-steach. Tha i air a bhith a' dèanamh an sgrùdadh air Taobh Tuath eadar Tairbeart agus Losgaintir agus air Eilean Tharasaigh. Tha tòrr fiosrachadh inntinneach ri fhaicinn ann an seo agus feumaidh cuimhne a bhith againn orra ma bhios an dàrna ìre a' dol air adhart.

◆ Coinneamh Poblach

Bha coinneamh ann an Drinishader, na Hearadh anns an t-Samhain far an d'fhàinig tòrr dhaoine. Bha riochdairean ann le ùidh anns a' phròiseict agus rinn Martin Scott òraid air an sgrùdadh a tha Comann Riaghail Dion nan Eun a' dèanamh air na stèarnain anns na h-Eileanan an Iar. Dh'aontaich a' bhuidheann gum bi barrachd obair ann anns an t-àm ri teachd eadar a' phròiseict agus Urras nan Iasgairean.

◆ Sgrùdadh nan Stèarnain

Tha Comann Riaghail Dion nan Eun a' dèanamh sgrùdadh air làraich stèarnain anns na h-Eileanan an Iar. Thathar a' faicinn eadar-dhealachadh cudromach anns an t-soirbheachadh ann an guir stèarnain eadar Leòdhas agus na h-Uistean – agus 's e aon adhbhar seachd gu bheil na mionc nan ithe. Cha robh buaidh sam bi air làraich anns na h-Uibhistean agus tha seo a' sealltainn dhuinn gu bheil a' phròiseact ag obair anns an t-amas a th'aige – eòin a dhìon a tha a' briodadh ann an Àitean Dion Sònraichte (SPAs) anns na h-Uibhistean bho mhionc.

◆ Obair san àm ri teachd

'S e prìomhachas a' phròiseict anns na mìosan a tha mu dheireadh, a bhith a' leantainn seallaidhean sam bith de mhionc. Bidh bùth-obrach ann an Steòrnabhagh sa Chèitean far am bi riochdairean as an Roinn-Eòrpa a' toirt seachd fiosrachadh air pròiseactan a tha a' cumail smachd air beathaichean nach eil dùthchasach don àite. Bidh am bùth-obrach seo cuideachd ag innse mu dheidhinn dè bhios an dàrna ìre a' gabhail a-steach.

◆ An dàrna ìre

Ged a tha àireamh nam mionc air an lughdachadh air taobh Deas na Hearadh agus na h-Uibhistean anns a' chiad ìre den pròiseact, tha tòrr mionc fhathast ann an Eilean Leòdhas - àite nach eil a' tighinn a-steach sa chiad ìre. Feumar rudeigin a dhèanamh ann an Leòdhas airson stad a chuir air na mionc a' dol sìos deas gu Na Hearadh agus na h-Uibhistean – a' ciallachadh na mionc gu lèir a' spadadh bho na h-Eileanan an Iar. Chaidh tagradh a-steach don Ionmhas Nàdair na Roinn-Eòrpa airson airgead fhaighinn airson an dàrna ìre. Ma bhios seo soirbheachail, dh'fhaodadh an dàrna ìre tòiseachadh ann t-luchar. Thèid seo a' stiùireadh le Dualchas Nàdair na h-Alba agus le Comann Riaghail Dion nan Eun agus le taic bho Chomhairle nan Eilean Siar agus Iomairt nan Eilean Siar.

CÙL-FHIOSRACHAIDH

Chan eil mionc dùthchasach dha na h-Eileanan an Iar no fiù do Bhreatainn. Tha iad gu h-àraid cunnartach do dh'eòin fhìadhaich oir ithidh iad uighean, iseanan agus eòin mhòra bho làraich chudthromach eòin eadar-nàiseanta. Tha na h-Uibhistean nan dachaigh do chuid de na h-eòin is cudthromaiche san Roinn Eòrpa agus tha iad seo air an dìon fo Òrdugh Eòin Fhìadhaich na Roinn Eòrpa le Àitean Sònraichte Dìona (SPA). Tha e mar uallach air Breatainn na làraich seo a dhìon a thaobh riaghailtean na Roinn Eòrpa. A bharrachd air glèidhteachais nàdair, tha droch bhuaidh aig a' mhionc air croitearachd, iasgach, tuathanachas èisg agus turasachd. Tha suidheachadh a' mhionc na dhuilgheadas do mhòran agus tha e mar ghnòthach dhuinn uile freagairt fhaighinn air a' cheist. Gu mì-fhortanach an aon fhreagairt buan a th'ann 's e am beathach a sgrìos. Tha 'Pròiseict Mionc nan Eilean Siar' a' toirt còrr air millean trì fichead 'sa còig mìle not dè dh' airgead Eòrpach, poblach agus eile do na h-Eileanan an Iar. A' sàs anns a' phròiseict tha na buidhnean a leanas: Dualchas Nàdair na h-Alba, Comann Riaghail Dion nan Eun, Riaghaltas na h-Alba, Seòmar-obrach Saidheans Meadhanach, Iomairt nan Eilean Siar, agus Comhairle nan Eilean Siar. Tha airgead bho stòras airgead nàdarra Eòrpach LIFE a' toirt taic dhan pròiseict.

Airson barrachd fiosrachaidh mu Phròiseict Mionc nan Eilean Siar no ma chì sibh mionc an àite sam bith, cuir fios gu neach-stiùiridh na pròiseict Sugoto Roy air 01859 550327 (<mailto:s.roy@csf.gov.uk> s.roy@csf.gov.uk) no gu Dualchas Nàdair na h-Alba ann an Steòrnabhagh air 01851 705258.

Bu chòrr dha ceasnachaidh nam meadhanan a dhol gu Mairi Gillies, SNH, 01463 723134 (mairi.gillies@snh.gov.uk)